

Članak Visokog predstavnika, Paddy Ashdown-a: "Diplomate UN-a dovode u pitanje napredak u Bosni"

SARAJEVO, Bosna i Hercegovina – Dok ovo pišem, u Ujedinjenim nacijama i nekolicini prijestonica na obje strane Atlantika odvijaju se intenzivni diplomatski razgovori s ciljem otklanjanja kritične prepreke daljem toku mirovne operacije međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini.

Srž problema ne leži u Bosni nego u New Yorku. Nakon spora između Sjedinjenih Američkih Država i njihovih partnera u Vijeću sigurnosti oko toga da li osoblje Sjedinjenih Država koje je stacionirano u svijetu treba biti pod jurisdikcijom novo-osnovanog Međunarodnog krivičnog suda, Washington je uložio veto na odluku Vijeća sigurnosti da produži mandat misiji UN-a u Bosni i Hercegovini.

Raspetljavanje visoke politike transatlantskih odnosa je van domena moje funkcije. Ali, moj je posao da tražim ono što je najbolje za Bosnu i Hercegovinu. Ukoliko se ovaj spor ne riješi do isteka današnjeg dana, misija UN-a će morati da se spakuje i pristupi nedoličnom povlačenju iz BiH.

Narod Bosne i Hercegovine mogao bi za ovo da plati visoku cijenu. Isto tako bi mogli da ispaštaju ljudi u ostatku Evrope, kao i u Sjedinjenim Američkim Državama.

Stabilna Bosna znači doprinos stabilnosti Evrope.

Bosni i Hercegovini su još potrebne mirovne snage, ne zbog toga što je ona beznadežan slučaj, nego upravo iz suprotnog razloga. Šest godina nakon najgoreg krvoprolića u Evropi

poslije Drugog svjetskog rata, ova zemlja pokazuje jasne znake održivog oporavka. Od krucijalnog je značaja da se međunarodna podrška ovom oporavku ne uskraćuje. Uskraćivanje takve pomoći zbog toga što se BiH našla u ulozi piuna u diplomatskim igrama bio bi nesavjestan čin.

Naporan rad međunarodne zajednice iz proteklih šest godina, sa Sjedinjenim Državama na čelu, i samim građanima Bosne i Hercegovine, napokon urođuje plodom.

Naglo povlačenje UN-a moglo bi da sve to ugrozi.

BiH ja načinila ogromne pomake na putu ka normalnoj demokraciji. Međutim, još dosta toga predstoji da se uradi. Domaći organi moraju poduzeti efikasne mjere kako bi se osiguralo da se ova zemlja ni pod kojim okolnostima ne koristi kao baza za međunarodni terorizam. Ipak, krijumčarenje i trgovina ljudima i dalje ostaje veliki problem.

Otpočele su aktivnosti na uvođenju obrazovnih nastavnih planova i programa u cijeloj zemlji koji će od škola načiniti mjesta pomirenja a ne mjesta neacionalističke indoktrinacije. Postoji stabilna valuta, profitabilan bankarski sistem, a inflacije skoro da nema. Bruto domaći proizvod je u 2000. i 2001. godini porastao za oko 5 posto, uprkos opadanju vanjske pomoći. Ipak, ekonomija je i dalje dosta slaba i mora se uraditi dosta toga da se iskorijene nacionalistički nadrilijekovi koji su prije deset godina posijali haos.

Ove godine je uveden sveobuhvatan savremen sistem izdavanja pasoša i ličnih karata, što znači da su sada dokumenti iz BiH isto tako dobri kao i bilo koji u Evropi, iako organiziran kriminal i dalje vrši nezdrav uticaj na velike dijelove društva.

Kada sam krajem maja preuzeo odgovornost za provedbu mira u BiH, ja sam utvrdio svoje prioritete – “prvo pravda, onda posao, putem reforme”.

Mi se nalazimo usred sveobuhvatne reforme sudova, a isto tako provodimo cjelovitu reformu policijskih snaga. Odgovornost za reformu policije nose Međunarodne policijske snage, nad kojima nadzor vrši misija UN-a. Prerano povlačenje misije Ujedinjenih nacija ubrzalo bi tranziciju sa Međunarodnih policijskih snaga na Policijsku misiju Evropske Unije, što je planirano za kraj ove godine, i stoga bi bilo mnogo teže dostići sljedeću fazu u našem radu sa policijom ovdje, a to je borba protiv organiziranog kriminala.

Moj cilj ovdje jeste da polako privodim kraju intervencionistički mirovni proces iz poslijeratnih godina, čija je glavna vojna komponenta Sjevernoatlantskog saveza, te pomoći u uspostavljanju normalnog prisustva zasnovanog na opsežnom angažmanu Evropske Unije i privatnih investitora. Za nekoliko godina neće više biti potrebe za vojnicima i međunarodnim birokratama, kao što sam ja. Nadam se da će umjesto njih Sarajevo biti puno bankara i poslovnih ljudi.

Ukoliko Vijeće sigurnosti ne produži mandat misiji UN-a do 1. januara naredne godine, procesu normalizacije zadat će se težak udarac, ali vjerovatno ne katastrofalan. Trupe Sjedinjenih Država ostat će kao dio stabilizacijskih snaga NATO-a. Stvar je u tome što će za postizanje ciljeva međunarodne zajednice, dakle, stabilne BiH koja nudi sigurnost i prosperitet svojim građanima i koja može zauzeti svoje mjesto kao odgovorna i produktivna članica šire porodice država, trebati duže vrijeme.

Uspjeh će doći, do sada je urađeno toliko da se to može garantirati, ali će doći sporije i koštati će više.

Zbog naroda Bosne i Hercegovine i zbog međunarodne zajednice, diplomate moraju naći razumno rješenje za spor oko Međunarodnog krivičnog suda – rješenje koje će omogućiti misiji UN-a u BiH da nastavi sa svojim značajnim poslom.

Paddy Ashdown, bivši lider Liberalno-demokratske stranke u

Britaniji, obavlja dužnost visokog predstavnika međunarodne zajednice u Bosni i zadužen je za implementaciju Daytonskog mirovnog sporazuma.